

21. august 2020

UKA 2020/55

Inatsisartut Suleriaasianni § 33 naapertorlugu aalajangiiffigisassatut siunnersuut imaattoq matumuuna saqqummiunneqarpoq:

2030 angutinnagu inuiaqatigiit timersornerunissaat taassumallu piviusunnngortinnissaanut anguniagassanik aaliagiinissaq anguniarlugu, aammalu pilersitsiniarnernut piviusunik pilersarusiornissamat Naalakkersuisut peqquneqarnissaannik Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut. Pilersarusiassaq suliniutinut ataasiakkaanut aningaasartuutissatut missingersuutunik imaqassaaq, qanorlu aningaasalersorneqassanersut siunnersuutitaqassaaq. Pilersarusiassaq tamanut saqqummiunneqassaaq aammalu UKA2021-iutinnagu Inatsisartunut agguanneqassalluni.
(Inatsisartunut ilaasortaq Malene Vahl Rasmussen, Demokraatit)

Januarip aallaqqaataani 2017 timersorneq timigissarnerlu pillugit Inatsisartut inatsisaat atuutilerpoq.¹ Inatsip, pilersaarutillu allat ukiuni kingullerni timersornerup timigissarnerullu sammineqarnerulerneranut pissutaasunut ilaapput.

Timersornikkut malunnaatilinnik pisunik aqqissuussaqarnissamat pikkorissiaruinnarpugut, nunarpullu tamakkerlugu timersuutini assigiinngitsorpassuarni unammersuaartitsisoqartarpoq.

Kalaallit Nunaanni Timersoqatigiit kattuffiat takorluugaqarpoq Kalaallit Nunaat 2030 angutinnagu nunarsuarmi tamani nunani timersornerpaanngussasugut.² Takorluugaq taanna Demokraatinit tapersorsorparput.

Innuttaasut pillugit misissuinerup kingulliup 2018-imeersup (2019-imi saqqummiunneqarsimavoq)³ takutippaa suli peqqinnanngitsumik inuuneqartugut, aammalu pitsanngoriartunngitsoq. Taamaammallu Kalaallit Nunaanni Timersoqatigiit kattuffiata nunarsuarmi nunani timersornerpaajunissatsinnut takorluugaat politikikkut tapersertariaqarparput.

Demokraatini isumaqarpugut alloriarnerni siulliusariaqartoq suleqatigiilluta qanoq ililluta takorluugaq angusaqarluarniaruortoq naammassisinnaanerlutigu pilersarusiamik suliaqarnissarput. Tamanna pisariaqarpoq timersoqatigiiffiit kattuffiillu atugassarititai qulakkiissagutsigit.

Timersortarfigut amerlanertigut 1900-kunni sanaajupput, massakkullu ingasattajaanngikkaluarlunga oqarsinnaavunga aserfallassimaqisut. Tamatumuuna politikikkut isummerfigisariaqarparput siunissami peqqissuunissarput qanoq aningaasalersorusunnerlugu. Innuttat peqqinnerit malitsigissavaa siunissami peqqinnissaqarfimmi aningaasartuutunik sipaaruteqartalernissaq, tamannalu assersuuterpassuit akornnganni

¹ <http://lovgivning.g/lov?rid={96DE056F-619E-4865-A341-41D5A80E5556}>

² <http://gif.g/vision/>

³ https://www.sdu.dk/da/sif/rapporter/2019/befolkningsundersoegelsen_i_groenland

assersuutisialaavoq soorpiaq torrallataassanersoq timersornermut timigissarnermullu politikikkut aningaasaliinissaq.

Lokale- og anlægsfonden-i Kalaallit Nunaanni Timersoqatigiit kattuffiat suleqatigalugu nuna tamakkerlugu timersortarfinnik naliminut tulluannigitsunik iluarsaassinissamut pilersaarusiulersimapput. Nalilersuinerallu malillugu iluarsaassinissamut pisariaqartitsineq 68 mio. koruuninik naleqarput.⁴ Aningaasarpassuupput, eqqarsaatigigaannili naliminut tulluuttunik timersortarfiliortoqarpat illoqarfinni timersornerup tungaatigut qanoq tunniussaqaarsinnaatiginersut, ilimagilluinnarpara aningaasaliissut tulluurtuussasut.

Taamatut oqareerlunga isumaqarpunga sammisaq manna pingaruteqarluinnartuummat inernerit pitsaanerpaat nassaarinialugit suleqatigiinnissarput pisariaqartoq.

Politikkikkummi nuna tamakkerlugu innuttaasut aalanerulernissaat qanoq ililluta anguniarniarnerlu isummerfigisariaqarparput.

Kattuffiit isiginiassuagut? Namineq piumasutsimik sulisartut isiginiassuagut? Nunanut allanut unammisartut naapeqatigiittarneri aningaasalersornerussavagut? Inuusuttortagut silarsuarmut pikkorivissut timersuutaannik pikkorissariartortittalissuagut? Timersorneq ilinniarnierlu qanoq imminut ataqatigiinnerulertissavagut? Timigissartarnek qanoq sulinermi avatagiisinut ilanngunneqaarsinnaava? Timersorneq aalanerunerlu qanoq isumaqassappat, qanorlu pisortat meeqqerivianni atuariutaannilu initutigissappat?

Isumaqarpunga tamakkorpasuit allarpassuillu politikikkut isummerfigisariaqarigut.

Timersorneq innuttaasut peqqinnerulerneranut taamaallaat iluaqutaasanngilaq – tarnikkulli aamma nukittunerulernerimik, ataqatigiinnermik, eqimattani suleqateqaarsinnaanermik, kisimiilluniluunniit sulerulussinnaanermik, allarpassuarnillu kinguneqartitsisarpoq!

Sungiusanngikkaanni pikkorissanngikkaannilu, pikkorissisoqaarsinnaanngitsoq ilikkagassanut ilaavoq. Timersornerup iluaqutissarpasui aamma soorlu siunissami inuusutissarsiornermi atorneqaarsinnaasarput. Timersortartut pikkorivissut amerlasuut inuunermini kingusinnerusukkut suliffeqarfeqarfimmi angusaqarluarlutik atorfeqalertarput.

Nuna tamakkerlugu politikikkut timersornermut tapersersuinerput aallutinngikkutsigu kigusinnerusukkut akisunaarinissatsinnut ulorianartorsiorsinnaavugut. Taamaammallu tamatumuuna eqqarsarluartariaqarpugut, taassumallu kinguneranik anguniakkanik piviusunik, pilersitsiniarnernillu ataqatigiittumik timersornermut pilersaarusiornissamut anguniaqartariaqarpugut.

⁴ <https://www.loa-fonden.dk/presse/2020/idraetshaller-i-groenland-skal-omdannes-til-trygge-og-engagerende-aktivitetshuse/>

Demokraatit neriutigaat Naalakkersuisunit, Inatsisartunilu partiinit allanik siunnersuut manna amerlasuunit tapersorsorneqarluassasoq.

Pisortanut aningaasaqarnikkut allaffissornikkullu kingunerisassai

Suliassamut pilersaarusiassap suliarinissaanut aningaasartuutitaqassaaq. Aningaasartuutit taakkua AC- årsværkimit ataatsimit annerunissaa naatsorsuutigineqanngilaq.

Inuussutissarsiornermut aningaasaqarnikkut allaffissornikkullu kingunerisassai

Soqanngilaq

Innuttaasunut aningaasaqarnikkut allaffissornikkullu kingunerisassai

Soqanngilaq.